

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نام درس: روانشناسی اجتماعی کاربردی

جهت سفارش تایپ و تهیه و ساخت
پاورپوینت با شماره زیر تماس بگیرید.

خانم برومند

۰۹۱۵۶۶۶۲۰۲۴

نام دانشجو:

استاد مربوطه:

روانشناسی اجتماعی کاربردی

➤ **روانشناسان اجتماعی:** عموماً عوامل فردی، اجتماعی، موقعیتی، فرهنگی، زیستی که بر رفتار و افکار ما تاثیر می‌گذارد و نیز ارتباط متقابل این عوامل مورد بررسی قرار می‌دهند.

➤ **روانشناسی اجتماعی کاربردی:** به عنوان کاربرد نظام مند سازه‌ها، اصول، فنون مداخله، روش‌های تحقیق و یافته‌های پژوهشی روانشناسی اجتماعی برای فهم، حل و بهسازی مسائل اجتماعی تعریف شود (ازکمپ و شولتز ۱۹۹۸).

روانشناسی اجتماعی بنیادی

- همان روانشناسی اجتماعی است که جدای از بخش کاربردی قرار می گیرد. در این بخش از روانشناسی اجتماعی، روانشناسان با استفاده از مطالعات پیشین موجود یا مشاهده پدیده های اجتماعی و طرح فرضیه خود، پژوهش هایی را در بافت و زمینه اجتماعی، با نگاه روانشناسی انجام می دهند.
- هدف از روانشناسی اجتماعی بنیادی درک ماهیت رفتار اجتماعی انسان و شناخت انگیزش ها، شناخت ها و هیجان های مرتبط با این رفتارها می باشد (بارون و بیرن، ۲۰۰۴). چند مثال از رفتارهای اجتماعی مانند:

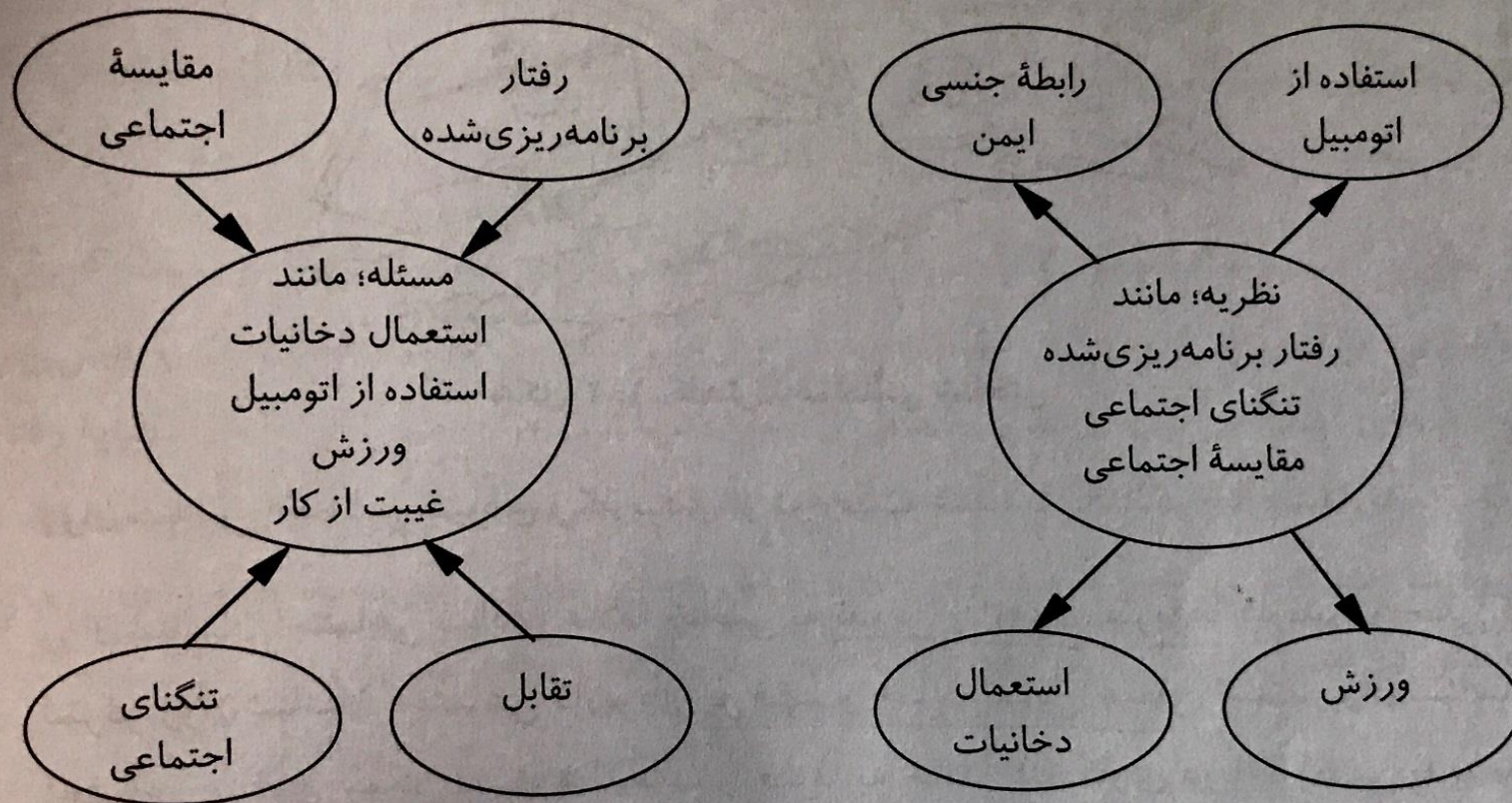

- پرخاشگری
- رفتارهای ترافیکی
- کمک رسانی
- پیش داوری

تفاوت روانشناسی اجتماعی کاربردی با بنیادی:

روانشناسی اجتماعی و بنیادی از دو جهت با یکدیگر تفاوت دارند روانشناسان اجتماعی بنیادی علاقه خاصی به تدوین و آزمون نظریه‌ها دارند. در حالی که تمرکز روانشناسان اجتماعی کاربردی بر فهم و حل مسائل عملی است.

روانشناسان اجتماعی بنیادی به استفاده از رویکرد **قیاسی** تمایل دارند. در مقابل تمایل روانشناسان اجتماعی کاربردی به رویکرد **استقرایی** است.

شکل ۳-۱. رویکرد قیاسی (سمت راست) و رویکرد استقرایی (سمت چپ)

رویکرد استقرایی

رویکرد قیاسی

شباهت میان روانشناسی اجتماعی بنیادی و کاربردی

➤ تدوین آزمون نظریه ها

➤ روانشناسی بنیادی و کاربردی به عنوان یک علم

➤ روانشناسی اجتماعی کاربردی برای شناسایی و طراحی مداخله، از مطالعات و نظریه های بنیادی استفاده می کند؛ و از آن طرف هم روانشناسی اجتماعی بنیادی برای گسترش و قوی تر شدن دانش روانشناسی اجتماعی، از نتایج پژوهش های روانشناسی اجتماعی کاربردی بهره می برد.

➤ و اینجا جایی است که برای چندمین بار، دو قلمرو علمی یکدیگر را در آغوش کشیده و دست در شانه هم، مسیر فهمیدن را طی می کنند.

نقش‌های روانشناسان اجتماعی کاربردی

➤ پژوهشگر

➤ مشاور

➤ توصیه‌گر خط مشی

کاربرد نظریه در روانشناسی اجتماعی کاربردی

سه کارکرد نظریه در روانشناسی اجتماعی کاربردی:

۱. به درک رفتار اجتماعی کمک می‌کنند (درک مسئله)
۲. به منظور تعدیل یک مسئله اجتماعی مداخلاتی تدوین می‌کنند (راه حل)
۳. از نظر کاربردی بودن و قابلیت استفاده در دنیای واقعی آزمون می‌شوند (ارزشیابی)

نظریه های روانشناختی اجتماعی

۱. تفکر اجتماعی

به توصیف نحوه ارزیابی افراد از خود و جهان اجتماعی‌شان می‌پردازد پژوهشگران گاهی در ادبیات روانشناختی اجتماعی از آن به عنوان شناخت اجتماعی نام می‌برند.

➤ این حوزه شامل نظریه‌های:

➤ اسناد

➤ نگرش‌ها

➤ ناهماهنگی‌های شناختی

➤ و نظریه‌های رفتار برنامه‌ریزی شده می‌باشد.

۲. نفوذ اجتماعی

کلیه نظریه‌های موجود در حوزه نفوذ اجتماعی از تغییر در افکار، احساسات و رفتارهای افراد سخن می‌گویند.

درون این حوزه مطالعاتی، نظریه‌هایی در خصوص متقاعد سازی به میزان قابل توجهی پردازش ذهنی در فرد دریافت کننده پیام است برای همین سایر اشکال نفوذ خودکارترند.

۳. روابط اجتماعی

نظریه‌های مربوط به روابط اجتماعی به توصیف علل همراهی و تعارضات افراد با یکدیگر می‌پردازد.

این حوزه مطالعاتی شامل نظریه‌هایی درباره پیش دآوری، تصورات قالبی، تبعیض، پرخاشگری، تعارض، جذابیت، عشق رمانتیک، نوع دوستی، همکاری، کمک رسانی و سایر اشکال رفتار جامعه پسند می‌باشند.

کاربردهای روانشناسی اجتماعی در افزایش اثر مدافله مبتنی بر رفتار

مفروضه‌های اصلی رویکرد تحلیل رفتار:

- تاکید بر رفتار قابل مشاهده و پیامدهای رفتاری به عنوان متغیر وابسته
- آنچه انجام می‌دهیم برای به دست آوردن پیامدهای مثبت و اجتناب یا گریز از پیامدهای منفی است.
- دو راه موثر برای افزایش فراوانی رفتار مطلوب و کاهش رخداد رفتار نامطلوب تغییر پیامدهای متعاقب رفتار (**پیامدها**) و تغییر محرک‌های محیطی پیش از رفتار (**پیشایندها**) می‌باشد.

سه راهبردهای پیامد:

۱. جریمه

۲. پاداش

۳. بازخورد

چهار راهبرد پیشایند عبارتند از:

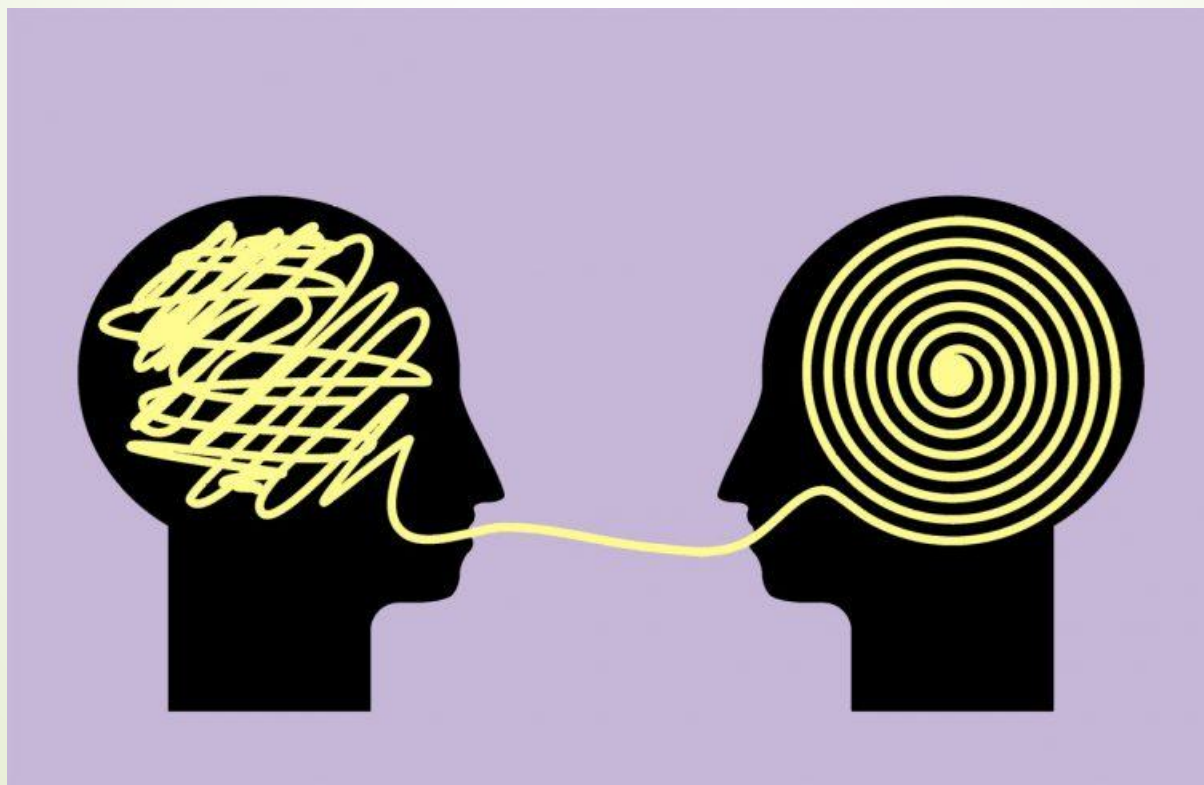
۱. آموزش و پرورش

۲. یادآورها

۳. الگوبرداری

۴. تعهدات رفتاری

شش اصل نفوذ اجتماعی

۱. همخوانی
۲. گواه اجتماعی
۳. قدرت
۴. علاقه
۵. تقابل (تلافی)
۶. کمیابی

روانشناسی اجتماعی و مسائل محیطی

➤ اثرات محیط بر بهزیستی و رفتار

➤ پیش انبوهی جمعیت

➤ آلودگی صوتی، هوا و آب

➤ موقعیت‌های رفتاری

➤ روانشناسی معماری

درک رفتار محیطی

رفتار محیطی رفتاری تعریف می‌شود که میزان دسترسی پذیری مواد یا انرژی حاصل از محیط یا ساختار و پوشش‌های اکوسیستم‌ها یا زیست کره را تغییر می‌دهد (اشترن ۲۰۰۰). و بر بهزیستی، رفاه و سایر موضوعات ارزشمند برای انسان اثر می‌گذارد.

افراد تحت چه شرایطی در صدد فدا کردن منافع فردی برای حفاظت از محیط زیست برمی‌آیند؟

➤ سه رویکرد نظری که رابطه نزدیکی با این سوال دارند عبارتند از:

۱. تنگنای مشترکات
۲. الگوی فعال‌ساز هنجار
۳. ارزش‌ها و ارتباط محیطی

مباحث جنسیتی در کار و سازمان‌ها

- تفاوت‌های مردان و زنان شاغل
- تصمیم‌گیری‌های مرتبط با شغل
- زنان در موقعیت‌های رهبری و مدیریتی
- مداخلاتی برای تغییر موقعیت نسبی مردان و زنان

تفاوت‌های جنسیتی در محل کار

تفاوت‌های کمی

- مردان بیشتر از زنان سرگرم مشاغل روزمزد می‌شوند.
- مردان در طول عمر خود کار می‌کنند.
- مردان به طور متوسط ساعات کار طولانی‌تری دارند.
- درآمد مردان از زنان بیشتر است.

تفاوت‌های کیفی

- مردان و زنان نوع شغل متفاوتی دارند.
- مردان و زنان تمایل به کار کردن در سطوح شغلی متفاوتی دارند.

کلیشه سازی مردان، زنان و مشاغل

- تصورات قالبی جنسیتی انتظاراتی درباره ویژگی‌ها و رفتارهای خاص مردان و زنان هستند.
- تصور قالبی زنانه تحت عنوان اشتراکی (بیانگر) و تصور قالبی مردانه تحت عنوان عامل (ابزاری) نامیده می‌شود.
- تصورات قالبی جنسیتی با موقعیت‌ها و نوع شغل و سطح شغل هم رابطه دارند.

انتخاب‌ها و تصمیم‌گیری‌های زنان در فصول مشاغل و حرفه‌ها

لنت، براوان و هکت ۱۹۹۴ معتقد بودند دو نوع باور علاقه شغلی افراد را تعیین می‌کند:

۱. باور خودکارآمدی:

- باورهای خودکارآمدی قضاوت‌های مختص تکلیف درباره توانایی فرد برای رسیدن به سطح خاصی از عملکرد هستند.
- تفاوت‌های جنسیتی ارتباط بسیار قوی با تصورات قالبی جنسیتی درباره تکالیف و مشاغل دارند.

۲. انتظارات پیامد:

- زنان بیشتر از مردان انتظار موانع تحصیلی و شغلی را دارند و از اثر ازدواج و بچه‌دار شدن بر پیشرفت شغلی خود بیشتر آگاهند.

گزینش و ارزیابی

تصورات قالبی جنسیتی به چند طریق بر تصمیم‌های گزینشی اثر می‌گذارد:

۱. سنخ سازی جنسیتی متقاضیان و رفتارهای آنها

■ تصمیم‌گیری‌های گزینشی استخدام کنندگان تحت تاثیر رفتارهای کلامی و غیر کلامی متقاضیان و انتظارات وابسته به جنسیت استخدام کنندگان درباره نقش‌های مردان و زنان در جامعه قرار می‌گیرد.

۲. سنخ سازی جنسیتی مشاغل

■ الگوی تناسب جنسیتی معتقد است که مشاغل بر اساس جنس متصدی آنها سنخ سازی می‌شوند.

سقف شیشه‌ای

➤ پدیده سقف شیشه‌ای اشاره دارد به آنکه مانع سخت اما نامرئی وجود دارد که زنان را از رسیدن به موقعیت‌های رده بالا در سازمان‌ها باز می‌دارد.

مطالعات تبیین کننده سقف شیشه‌ای حاصل سه دیدگاه زیر می‌باشند:

۱. سنخ سازی جنسیتی رهبری و مدیریت

۲. تفاوت‌های جنسیتی در سبک رهبری و اثربخشی

۳. رهبری تکوینی

ساختار و فرهنگ سازمان‌ها

- ساختار و فرهنگ زمینه شغلی هم می‌تواند بر نحوه رفتار کردن مردان و زنان اثر بگذارد.
- جنبه ساختاری برخی از سازمان‌ها به گونه‌ای است که منجر به عدم توازن میان گروه‌های جنسیتی در سطح بالاتر سازمان می‌شود.
- در سطوح بالای سازمانی زنان متحمل موشکافی شدن، فشار عملکرد، سوگیری در ارزیابی عملکرد و مشاهده به عنوان زن نه به عنوان یک مدیر قرار می‌گیرند.
- **فرهنگ سازمانی در سه سطح مطرح می‌شود:**
 ۱. ابداعات و روش‌های قابل مشاهده
 ۲. ارزش‌ها
 ۳. مفروضه‌های زیربنایی و اساسی

مداخلات

استفاده از روش‌های گوناگون برای افزایش مشارکت زنان در کار

رهایی از تصورات قالبی جنسیتی

آموزش خودکارآمدی

روانشناسی اجتماعی سلامت و بیماری

- امید به زندگی می‌تواند شاخص مهم سلامت و بیماری جمعیت باشد.
- در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه عوامل گوناگونی امید به زندگی و سلامت را تهدید می‌کند.
- امید به زندگی نسبتاً پایین در کشورهای در حال توسعه بیشتر با عوامل ساختاری نظیر سیاست‌های ساختاری و کیفیت‌های پایین نظام مراقبت از سلامت رابطه دارد اما در کشورهای توسعه یافته عمدتاً عوامل فردی و مرتبط با سبک زندگی تهدید کننده سلامت هستند.

سهم روانشناسان اجتماعی در پیشگیری و حل مشکلات سلامت

- بررسی راه‌های پیشگیری از سرگرم شدن افراد سالم به رفتارهای ناسالم و متقاعدسازی آنها به انجام رفتارهای سالم.
- بررسی چگونگی متقاعد سازی افراد دارای رفتار ناسالم به تغییر رفتار خود.
- بررسی چگونگی افزایش تبعیت از درمان‌های دارویی.

درک رفتارهای سلامت و بیماری

➤ **الگوهای سلامت محور به دو طبقه روانشناختی کلی اشاره می‌کنند:**

۱. انگیزش انجام یک رفتار

۲. انتظارات خودکارآمدی در خصوص یک تکلیف یا رفتار خاص.

➤ **دو دیدگاه روانشناختی اجتماعی درباره رفتار فرد در حوزه سلامت عبارتند از:**

۱. انگیزش

۲. کنترل ادراک شده

رفتارهای جنسی پرفطر چقدر برای من خطرناک است؟

راه‌های ارزیابی ادراک خطر فرد از رفتارهای ناسالم عبارتند از:

➤ آسیب پذیری ادراک شده

➤ وخامت ادراک شده

➤ باورهای رهایی

➤ انتظارات پیامد مثبت

انتظارات خودکارآمدی نحوه تفکر افراد درباره مفید بودن انجام یک رفتار و اصرار ورزیدن به انجام آن رفتار را تعیین می‌کند. علاوه بر توانایی انجام تکالیف (خودکارآمدی) تمایل به انجام آن تکلیف (انتظارات پیامد) نیز اهمیت دارد.

برآورد افراد از خودکارآمدی شان حاصل منابع گوناگون است:

- یادگیری خودجوش
- تفسیر نشانه‌های جسمانی
- مقایسه اجتماعی
- یادگیری جانشینی یا الگوبرداری

رفتار بیماری

در خصوص رفتارهای بیماری خاص نظیر تبعیت از تجویز دارویی برخی عوامل روانشناختی نیز از اهمیت برخوردارند.

➤ چه چیزی یک فرد سالم یا بیمار را هنگام تجربه یک مشکل پزشکی وادار به ملاقات با پزشک می‌کند؟

۱. ادراک نشانه‌های جسمانی

۲. باورهای بیمار

۳. حمایت اجتماعی

الگوهای مرحله‌ای

دیدگاه الگوهای مرحله‌ای بر بُعد موقتی تغییر رفتار تاکید می‌کنند.

۵ مرحله متوالی برای تغییر موفقیت آمیز رفتار از دیدگاه الگوی فرار نظری (TTM) عبارتند از:

۱. مرحله پیش از تفکر
۲. مرحله تفکر
۳. مرحله آمادگی
۴. مرحله عمل
۵. مرحله نگهداری

فرضیه اصلی الگوهای مرحله‌ای این است که برای گذر از یک مرحله به مرحله بعد افراد باید تکالیف خاص هر مرحله را به پایان برسانند.

راهنماهایی برای ترویج رفتار سلامت

➤ جذبه ترس

➤ متناسب سازی پیامها

➤ سه ساز و کار موثر در تناسب عبارت‌انداز:

۱. انطباق

۲. بازخورد

۳. شخصی‌سازی

چهارچوب بندی پیام: به نحوه پیام‌های متقاعد کننده اشاره دارد.

پایان